

příběh Vladimíra Ramse

Příběh Vladimíra Ramse začíná na jaře roku 1986 na středním odborném učilišti Jana Amose Komenského v Chebu. Tam se jistý Roman O. před spolužáky „chlubil“ zápisníkem svého kamaráda Jána G. Zápisník vzbudil pozornost – nacházely se v něm fotografie západních metalových kapel, básničky a texty písní zesměšňujících Gustáva Husáka a Leonida Iljiče Brežněva a jedna podobizna Adolfa Hitlera. Netrvalo dlouho a deník byl zabaven jedním z učitelů, který ho předal Veřejné bezpečnosti. Protože bydliště Jána G. byl Merklín, malé městečko na samém úpatí Krušných hor, zápisník doputoval k tehdejší pohraniční službě. Ta v tom viděla příležitost ke kariérnímu posunu, což pravděpodobně platilo i o tehdejších policistech v Karlových Varech. Existence zápisníky se nakonec stala hlavním motivem pro vytvoření monstrprocesu s cílem odsoudit organizovanou skupinu osob páchající trestnou spočívající v propagaci fašismu, urážení hlavy státu a zesměšňování států socialistické soustavy. Organizovaná skupina osob znamenala nejméně deset členů, bylo kromě Jána G. a Romana O. zapotřebí vyhledat dalších osm lidí. Všichni byli nalezeni v Merklíně, pojítkem mezi nimi se stala prostá známost z místa bydliště a ze základní školy. Mezi tyto nešťastníky (de facto mladé kluky ve věku 14 – 18 let) patřil i Vladimír Rams.

Ráno 7. září 1987 ve 4:50 ráno bylo všech 10 kluků včetně Vladimíra Ramse zatčeno. Jednalo se o akci, kterou do té doby Merklín nezažil: pro každého zatýkaného přijelo jedno vozidlo SNB, kolona žigulíků pak pokračovala do sídla policie na I. P. Pavlova v Karlových Varech, kde ihned začal výslech. Ten byl skutečně hodně tvrdý, kdy se využívalo psychického nátlaku, jednoho z vyslýchaných dokonce příslušníci udeřili pistolí do obličeje ve snaze dostat z něj přiznání. Sám Vladimír Rams nic nepodepsal, pamatoval totiž na slova svého otce, který mu při zatčení stačil poradit, ať za žádnou cenu nepodepisuje nic, co není pravda a čeho by potom mohl litovat. Také díky tomu byl Vladimír Rams spolu s dalšími nakonec k večeru následujícího dne propuštěn, takové štěstí ale neměl výše zmiňovaný autor deníku Ján G., který putoval do vazby v ostrovské věznici. Poté začalo pracovat soukolí pozdně normalizačního režimu, kdy okresní prokurátor v Karlových Varech Václav Čermák zformuloval obžalobu.

Soud se odehrál 23. listopadu 1987 v Karlových Varech. Rozsudek jménem republiky vyneseny JUDr. Blankou Bachrovou shledával všech deset obžalovaných vinných z porušení tedy čtyř platných paragrafů: z § 261 o propagaci fašismu, § 198 o hanobení národa, rasy a přesvědčení, § 103 o hanobení republiky a jejího představitele a konečně § 104 o hanobení státu světové socialistické soustavy a jejího představitele. Nejtěžší trest pro autora deníku zněl

na pět měsíců odnětí svobody nepodmíněně, Vladimír Rams dostal podmíněný trest odnětí svobody v délce tří měsíců s odkladem na rok a půl.

Reakce byla z pohledu režimu nevídaná a možná i překvapivá – odvolání. Odvolal se jak samotný Vladimír Rams, tak jeho rodiče a také právník, který byl k případu přidělen. Jistým mezníkem bylo zapojení Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných, konkrétně Petrušky Šustrové. Tyto skutečnosti napomohly tomu, že krajský v Plzni na začátku roku 1988 shledal ve vyšetřovacích i důkazních způsobech zásadní nedostatky a případ vrátil zpět k projednání okresnímu soudu. Ten rozhodl, že trestná činnost ve všech bodech obžaloby sice byla spáchána, ale že ji bohužel nešlo žádným důkazem ani žádným svědectvím doložit, proto soud případ překlasifikoval jako přešůpek a vrátil ho národnímu výboru v Merklíně.

Probíhající soudy postihly každou z dotčených rodin. Vztahy mezi přáteli a známými uvnitř skupiny odsouzených se změnily pouze málo nebo vůbec, proměna se ale dala jasně zaznamenat u dospělých obyvatel Merklína, z nichž někteří se kontaktům s Ramsovými začali vyhýbat. Vladimíra Rams a další tři kluci měli alespoň štěstí v podobě tehdejšího ředitele SPŠ v Ostrově. Tomu bylo naznačováno, aby dotyčné raději ze studia vyloučil, ředitel se ale za kluky postavil a prohlásil, že dokud neuvidí příkaz na papíře, nikoho ze školy nevyhodí. Přesto proces další životní cestu Vladimíra Ramse ovlivnil. Vladimír totiž nemohl nastoupit plánované inženýrské studium na ČVUT, vrátka se otevřela pouze na obtížný obor jaderná energetika, který Vladimír z objektivních příčin nedokončil.

Kdo by očekával katarzi po změně režimu na podzim roku 1989, byl by zklamán. Jména se vystřídala pouze na vysokých místech v Praze, v Karlových Varech nikoliv. V 90. letech tedy na stejných židlích seděli hlavní strůjci procesu – hlavní vyšetřoval Veřejné bezpečnosti (respektive pak už policie), kapitán Alois Piták, okresní prokurátor Václav Čermák i soudkyně Blanka Bachrová. Vladimír Rams ani nikdo další z postižených nepožádal po pádu režimu o rehabilitaci; převládl názor, že celou věcí se bude lépe nezabývat. Díky tomuto projektu se tak na světlo dostávají třicet let staré události, které měly být raději zapomenuty. Podle nás ale stojí za to připomínat, že komunistický režim v Československu si až do svého pádu držel všechny hlavní znaky totalitní diktatury. Pokus o odsouzení deseti nevinných kluků jako organizované fašisticko-antisocialistické skupiny je toho důkazem.